

SAMEN
RICHTING →
GEVEN

↑
↓

Schoolplan
2023 - 2027

VOORWOORD

Voor u ligt het schoolplan 2023-2027 van het Bernard Lievegoed College. Het Bernard Lievegoed College biedt voortgezet vrijeschoolonderwijs aan leerlingen in Maastricht en de regio, geïnspireerd op de pedagogisch-didactische visie van de Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1861-1925). De school is vernoemd naar Bernard Lievegoed (1905-1992), een Nederlands psychiater, pedagoog, hoogleraar, organisatiedeskundige en antroposoof. Hij was nauw betrokken bij de ontwikkeling van de antroposofische beweging in Nederland.

Het schoolplan 2023-2027 is een document dat de koers van het Bernard Lievegoed College aangeeft voor de komende vier jaar. Het plan vormt een leidraad voor ons onderwijs en legt de basis voor onze ontwikkeling en groei.

De school gebruikt het schoolplan om het beleid van elk schooljaar vast te stellen. Eerst in een jaarplan en die informatie komt vervolgens terecht in de schoolgids. Het schoolplan is vorm vrij en bevat tenminste een (verwijzing naar) een aantal verplichte onderdelen.

Het Bernard Lievegoed College ziet het schoolplan als een geheel van documenten die omschrijven hoe het onderwijs is ingericht en welke onderdelen de komende tijd verder ontwikkeld worden.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Totstandkoming van het schoolplan	4
Samenhang met andere documenten	4
Leeswijzer	5
1. Visie en missie de basis van ons handelen	6
1.1 Missie en visie Bernard Lievegoed College	7
1.2 Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO)	8
1.3 Ambities, speerpunten & finishfoto	8
1.4 Aansluiting vrijeschoolbeweging	11
2. Onderwijskwaliteit	12
3. Kwaliteitsontwikkeling en borging	13
4. Professionalisering	15
5. Specifieke thema's: executieve functies, taalbeleid, rekenbeleid en burgerschap	16
5.1 Executieve functies	16
5.2 Taalbeleid	16
5.3 Rekenbeleid	17
5.4 Burgerschap	18
6. Veiligheid	19
Slotwoord	20

TOTSTANDKOMING VAN HET SCHOOLPLAN

De onderwijskundige visie is de basis van waaruit de school werkt. Daarnaast zijn gegevens verzameld, die duidelijk maken welke positie de school aan het eind van de vorige schoolplanperiode innam. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- opbrengsten uit gesprekken met het team, ouders en leerlingen,
- de meest recente inspectierapporten,
- tevredenheidsmetingen van ouders, leerlingen en medewerkers,
- in mindere mate de analyse van de opbrengsten en/of resultaten van methodeonafhankelijke toetsen.

We hebben in dit plan nog niet de omgevingsanalyse kunnen meenemen, die aangeeft hoe de school gewaardeerd wordt vanuit vervolgopleidingen. En hoe de samenwerking met de instanties en instellingen waar de school mee samenwerkt gewaardeerd wordt. Ook hebben we geen diepgaande analyses ten aanzien van opbrengsten en resultaten meegenomen, aangezien het punt van analyseren van opbrengsten als verbeterpunt staat genoteerd.

De analyse van bovenstaande gegevens, samen met onze missie en visie heeft geresulteerd in strategieën, die voor ons team leidend en richtinggevend zijn voor de beoogde ambities.

SAMENHANG MET ANDERE DOCUMENTEN

De schoolgidsen in de periode 2023-2027 worden samengesteld op basis van de inhoud van het schoolplan. In dit schoolplan verwijzen we naar de volgende documenten, die aanwezig zijn op onze school:

- antipestbeleid en -coördinator
- beleidsplan burgerschap
- beleidsplan executieve functies
- beleidsplan rekenen
- beleidsplan taalvaardigheid
- duurzame inzetbaarheid
- ondersteuningsplan samenwerkingsverband
- scholingsplan
- schoolgids
- schoolondersteuningsplan
- schoolondersteuningsprofiel
- sponsorbeleid - terug te vinden in onze schoolgids
- veilige school
- verantwoordelijkheden in de school
- visie kwaliteitsontwikkeling
- visie op leren
- waardenhuis Bernard Lievegoed College

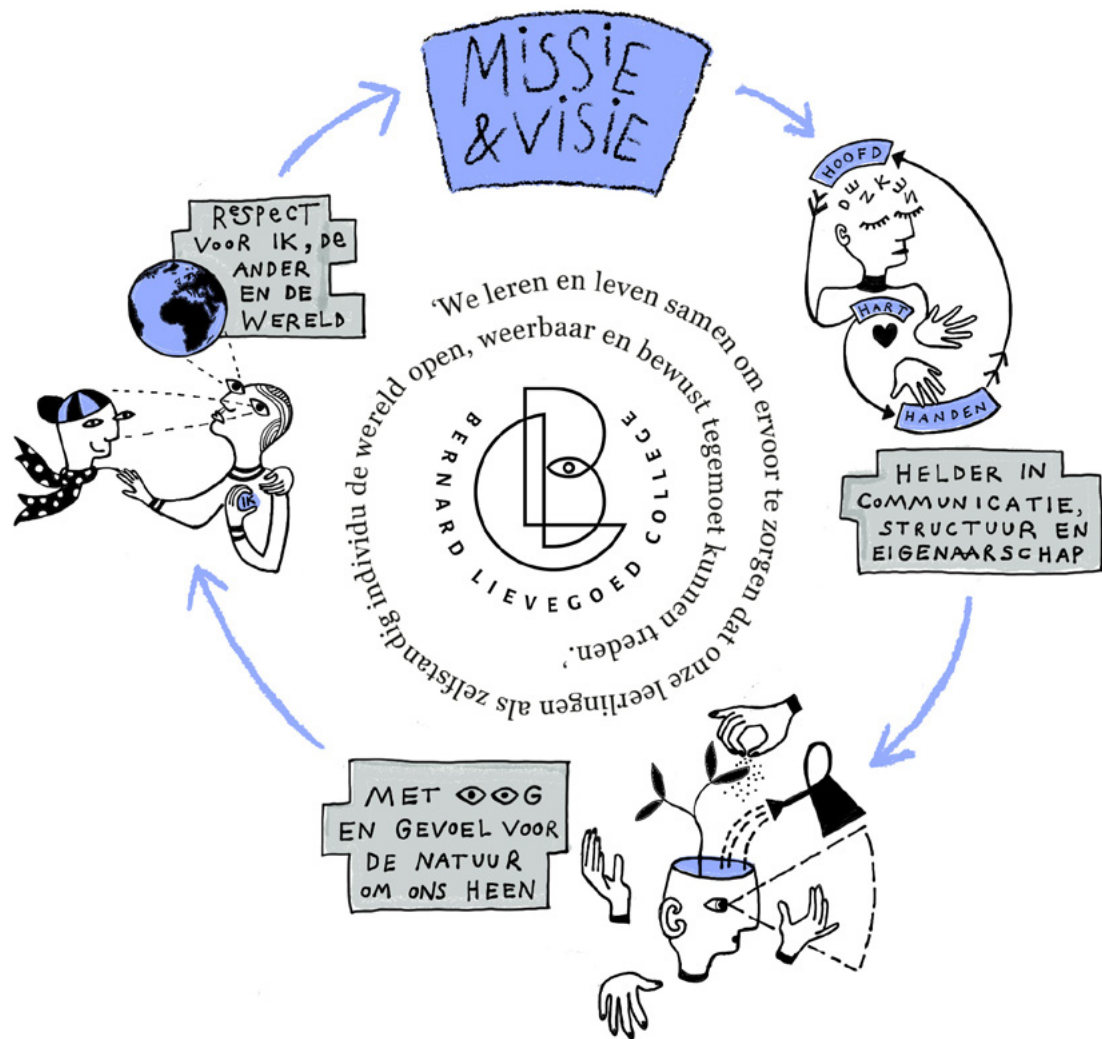
Het schoolplan 2023-2027 is ter goedkeuring aan de medezeggenschapsraad aangeboden.

LEESWIJZER

Het schoolplan is opgesteld vanuit de visie en missie van het Bernard Lievegoed College en sluit aan bij Horizon 2025 het strategisch beleidsplan van ons bestuur, Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) dat is samengevat in hoofdstuk 1 'Visie en missie de basis van ons handelen'.

Hoofdstuk 2 gaat over onderwijskwaliteit en in hoofdstuk 3 beschrijven we kwaliteitsontwikkeling en borging. In hoofdstuk 4 gaan we in op wat dit vraagt aan professionalisering. In hoofdstuk 5 worden de specifieke thema's zoals executieve functies, taalbeleid, rekenbeleid en burgerschap uitgelicht. Hoofdstuk 6 beschrijft de veiligheid.

Hoofdstuk 1, 2 en 3 zijn de belangrijkste hoofdstukken als het gaat om richting en ambitie. En is het te omvangrijk? Er is ook een korte samenvatting beschikbaar, zie de volgende [link](#).

1. Visie en missie, de basis van ons handelen

Onze visie en missie vormen de basis van ons handelen. We beschrijven onze kernwaarden, de centrale positie van de mens in ons onderwijs en onze verbondenheid met de samenleving. We streven ernaar om onderwijs te bieden dat voorbereidt op de uitdagingen van vandaag en morgen en waarin waardering en respect centraal staan.

Dit hoofdstuk is dragend voor ons werk in schoolplanperiode 2023-2027. We verantwoorden vanuit welke opvattingen ons onderwijs verzorgd wordt. Deze opvattingen zijn gebaseerd op de visie van het team en de conclusies die we als team getrokken hebben uit de verzamelde informatie. Daarnaast is een interne analyse van onze school uitgevoerd. Dat heeft geresulteerd in een aantal sterke en zwakke kanten van onze organisatie en kansen en bedreigingen in de nabije toekomst. Alle gegevens samen zijn gebruikt om de meest passende strategieën te kiezen voor de komende vier jaar.

1.1 MISSIE EN VISIE BERNARD LIEVEGOED COLLEGE

De missie van het Bernard Lievegoed College

‘We leren en leven samen om ervoor te zorgen dat onze leerlingen als zelfstandig individu de wereld open, weerbaar en bewust tegemoet kunnen treden.’

De visie van het Bernard Lievegoed College

Onze schoolvisie geeft aan hoe we ons onderwijs willen vormgeven. De beschreven uitgangspunten beschouwen we als kwaliteitscriteria, waar wij de komende periode ons onderwijs aan toetsen. Onderwijs dat als doel heeft om jonge mensen te begeleiden bij hun ontwikkeling ‘te worden wie ze zijn’.

Onze school is een school van leerlingen, docenten, onderwijsondersteunende medewerkers én ouders samen. We staan open voor alle ouders en kinderen die geïnteresseerd zijn in onze school. Ouders en leerlingen zijn een volwaardig partner en kiezen bewust voor onze school. Leerlingen groeien hier uit tot zelfstandige individuen die met vertrouwen (in zichzelf) en een open houding (naar de ander) deelnemen in de samenleving, in staat zijn om zich kwetsbaar op te stellen en te laten zien wie ze zijn. Respect voor ik, de ander en de wereld.’

Onze docenten en onderwijsondersteuners zijn betrokken, hebben passie voor hun werk en geven daar hun eigen creatieve en professionele invulling aan. Ze investeren in een prettig en toegankelijk schoolklimaat, waar leerlingen zich gehoord en gezien voelen. Een sfeer waarin ‘fouten maken mag’. En waarin verantwoordelijkheid wordt genomen. We hechten aan een goede, sociale omgang met elkaar; onderling als collega’s en met onze leerlingen en hun ouders. We zijn oprecht geïnteresseerd in (de mens achter) de leerling en investeren in een fijn contact. Dit doen we vanuit de overtuiging dat ieder mens ertoe doet en ieders mening van belang is. Zo zorgen docenten en alle andere medewerkers voor een vertrouwde, veilige leeromgeving. En leveren een waardevolle bijdrage aan de groei en bloei van de individuele leerling.

Om maximaal tot ontplooiing te komen, staan we voor helderheid in communicatie, structuur en eigenaarschap. We willen dat docenten, leerlingen en ieder ander in de schoolorganisatie zich verantwoordelijk voelt voor het leerproces. In ons (vrijeschool) onderwijs staat de persoonlijkheidsvorming van leerlingen centraal: je ontwikkeling als mens, een basis waar je je leven lang op kan bouwen. Het Bernard Lievegoed College wil daarin voor leerlingen écht van betekenis zijn.

Het leren met je hoofd-hart-handen (denken-voelen-willen) is de drie-eenheid van waaruit wij kijken en ons onderwijs (in)richting geven. We leren onze leerlingen te beschouwen alvorens te oordelen en eigen keuzes te maken. En om zich bewust te zijn van de leef- en belevingswereld van de ander.

Onze belevingswereld zit vol wijsheid en schoonheid. Daarom zijn kunstzinnig onderwijs en creatief denken in alle lessen verweven. Dit ondersteunt ons om (meer) in verbinding te zijn met onze leefomgeving. Authenticiteit en originaliteit zijn eigenschappen die wij stimuleren, ook omdat ze meer zelfvertrouwen geven.

1.2 STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS (LVO)

De visie van het Bernard Lievegoed College sluit goed aan bij de overkoepelende visie en waarden van LVO. Hierin klinkt veel waardering voor (de centrale positie van) de mens in het onderwijs. Plus de overtuiging dat onderwijs ook gericht moet zijn op behoeften die spelen in de samenleving.

Waardigheid van de hele mens

Het Bernard Lievegoed College erkent de waardigheid van elke individuele leerling en medewerker. De visie van LVO dat “heel de mens waardigheid heeft en ieder mens als één geheel centraal staat” sluit hierbij aan. De school hecht belang aan het ontwikkelen van de volledige persoonlijkheid van leerlingen en het zien van unieke kwaliteiten en behoeften. Door deze betrokkenheid versterkt de samenwerking tussen scholen binnen LVO, terwijl elke school toch zijn eigen specifieke identiteit behoudt.

Respect en gedeeld leiderschap op nummer één

Wij willen onderwijs bieden dat leerlingen voorbereidt op actuele en toekomstige uitdagingen. Door de gedeelde visie op waardigheid en menselijkheid werken we samen aan kwaliteitsontwikkeling. Deze verbondenheid bevordert samenwerking, uitwisseling van kennis en ervaring en gezamenlijke groei. Het feit dat LVO-scholen elkaar en de leerlingen vanuit waardering tegemoet treden, past goed bij onze cultuur. Op het Bernard Lievegoed College staan respect en gedeeld leiderschap immers ook op nummer één.

1.3 AMBITIES, SPEERPUNTEN & FINISHFOTO

Dit zijn onze vier ambities voor 2023-2027:

- Persoonlijkheidsvorming en vrijeschoolvisie
- Onderwijs staat centraal
- Zelfregie leerlingen
- Dynamische leeromgeving

Hierna leggen we de ambities uit, met daaronder steeds enkele speerpunten. De komende jaren voeren we uit wat we met elkaar besproken en afgesproken hebben. Het schoolplan werken we in dialoog met elkaar uit, in kleinere werkgroepen of in specifieke teams. Een concrete invulling is terug te vinden in de jaarlijkse activiteitenplannen en schooljaarplannen.

De visie van het Bernard Lievegoed College sluit goed aan bij de ambities voor de komende vier jaar. Onze principes en waarden worden consistent geïntegreerd in het curriculum, de pedagogische aanpak en de schoolcultuur. Dit gebeurt o.a. in het periodeonderwijs en door specifieke vakken en activiteiten op te nemen gericht op kunstzinnige vorming. Ook is er aandacht voor de ontwikkeling van de hele persoonlijkheid van leerlingen.

1. Persoonlijkheidsvorming en vrijeschoolvisie > Meer kennis, bewustzijn en begrip creëren voor vrijeschoolonderwijs bij collega's en onze bredere gemeenschap.

- Versterking en implementatie van de vrijeschoolvisie en de achtergronden. Deze visie meer en zo nodig innovatiever vertalen naar concrete pedagogische praktijken.
- Meer evenwicht vinden tussen periodeonderwijs en kunstzinnig onderwijs in vaklessen, maar ook bredere onderwijsdoelen en curriculum eisen.
- De vrijeschoolse principes en waarden meer zichtbaar maken in het dagelijkse onderwijs, de schoolcultuur en de activiteiten.

Speerpunten voor de komende jaren:

- » Organiseren van informatiebijeenkomsten, werkmomenten en workshops voor medewerkers, leerlingen en ouders voor meer kennis en waardering.
- » Bewustzijn en begrip voor vrijeschoolonderwijs verankeren.
- » De vrijeschoolvisie helemaal integreren in schoolbeleid, visiedocumenten en communicatiekanalen.

2. Onderwijs staat centraal > Vrijeschoolprincipes worden geïntegreerd binnen een heldere organisatiestructuur. Zo kunnen medewerkers zich optimaal richten op hun kerntaken. Ze ervaren ook meer werkplezier.

- Helderheid in de werk- en organisatiestructuur geeft meer inzicht in rol en taak.
- Werkplezier vergroten, omdat dit effect heeft op het vermogen persoonlijk leiderschap op te pakken en te ontwikkelen.
- Inzicht en zelfinzicht genereren rondom kwaliteiten/vaardigheden: kan ik het, wil ik het en doe ik het?

Speerpunten voor de komende jaren:

- » Verder structureren van de schoolorganisatie en samen een schoolcultuur nastreven waar we positieve verwachtingen inzetten.
- » Borgen en versterken van de normen, waarden en vrijeschoolprincipes.
- » Vaak organiseren van evaluaties en feedbacksessies om de schoolcultuur te voeden, met aandacht voor elkaars welzijn en werkplezier.

3. Zelfregie > Leerlingen krijgen meer inzicht en regie in hun leerproces, voelen zich meer betrokken en zijn daardoor blij met en/of trots op hun school.

- Verantwoordelijkheid nemen voor het eigen leerproces, zowel binnen als buiten de school, lukt door leerlingen actief te betrekken bij activiteiten en initiatieven.
- Wanneer leerlingen hun eigen kern en vaardigheden ontdekken, volgen ze hun eigen weg kunnen en kunnen ze deze ook verder ontwikkelen. Dit maakt hun actieve deelnemers binnen de les, de school en de bredere gemeenschap.

Speerpunten voor de komende jaren:

- » Didactisch coachen en formatief handelen als dé pedagogische benaderingen om leerlingen te ondersteunen bij het regisseren van hun eigen leerproces.
- » Leerlingen leren en voorleven om verantwoordelijkheid te nemen en actief betrokken te zijn bij hun leerweg, de school en de omgeving.
- » Wij waarderen leerlingen om hun inzicht in zichzelf en hun leerproces. Vanuit deze basis staan we samen midden in het leven.

4. Dynamische leeromgeving > Het Bernard Lievegoed College is een plek waar alle mensen kennis delen en elkaar ondersteunen.

- Het bevorderen van een gemeenschappelijk begrip en waardering voor de kernwaarden van de school bij leerlingen, medewerkers en ouder(s)/ verzorger(s).
- Werken vanuit verbinding en saamhorigheid.
- Een cultuur bevorderen waarin er feedback gegeven en ontvangen kan worden.
- Gezamenlijk zorgdragen voor de omgeving en het gebouw.

Speerpunten voor de komende jaren:

- » Onze bijeenkomsten zorgen voor goed voorbeeldgedrag en zijn gericht op het samen vormgeven van een open, positieve schoolcultuur.
- » Medewerkers – en via hen ook leerlingen en ouders – hebben focus op hun verantwoordelijkheden en zijn actief bezig met, of in ieder geval op de hoogte van, de visie en missie van het Bernard Lievegoed College.
- » Monitoren en evalueren van taken en verantwoordelijkheden om de focus vast te houden en zo nodig aanpassingen te doen.

Springen we een stuk vooruit in de tijd, dan is dit de finishfoto:

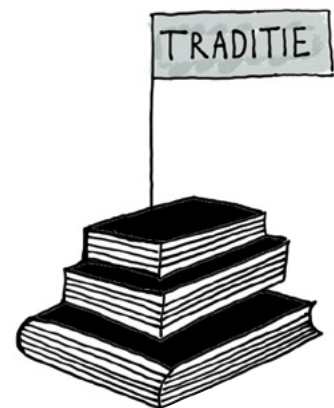
Op het Bernard Lievegoed College weet en voelt iedereen wat vrijeschoolonderwijs is. De school ademt beweging, creativiteit en nieuwsgierigheid. Je kunt onze visie ervaren tijdens de lessen en teruglezen in beleidsdocumenten. Het is helder waar we voor staan: samen leren vanuit hoofd, hart en handen! Met een duidelijke set normen en waarden blijven wij ons vrijeschoolonderwijs ontwikkelen. Een mix van pedagogisch en didactisch vakmanschap en kunstzinnig meesterschap. Leerlingen krijgen inzicht in hun leerproces; ze voeren daarin regie en vormen zichzelf. En ze zijn actief betrokken bij school en hun omgeving.

Ook ouders, verzorgers en andere nauwbetrokkenen weten dat wij waarde hechten aan samen bouwen aan onze school. Onze collega's nemen hun verantwoordelijkheid en delen hun passie en kwaliteiten in de dagelijkse praktijk en vertalen deze naar hun dagelijkse praktijk. Zij voelen zich ondersteund en blijven zich met plezier en vertrouwen ontwikkelen. Als organisatie hebben we de processen goed geregeld, waardoor er ruimte is om kwalitatief vooruit te kijken. Jaarfeesten, projecten, informatiebijeenkomsten, evaluaties, feedbacksessies ... we staan regelmatig stil bij onze schoolcultuur, genieten samen en houden de verwachtingen hoog. Het is echt een inspirerende en dynamische leeromgeving!

1.4 AANSLUITING VRIJESCHOOLBEWEGING

Onze school maakt deel uit van de vrijeschoolbeweging en laat zich inspireren door het antroposofisch mensbeeld. Daarom benadrukken wij in het schoolplan deze vijf aspecten, omdat ze goed aansluiten op een breder vrijeschoolperspectief:

Identiteit > de vrijeschoolfilosofie: onderwijs is ook opvoeden. Wij ondersteunen leerlingen bij het ontwikkelen van authentiek, oordeelkundig en vrijdenkend gedrag, zodat ze verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf, anderen en de wereld om hen heen.

Traditie > wij erkennen wereldwijd herkenbare uitgangspunten van de vrijeschool. Dit schoolplan combineert een zorgvuldige afstemming van 21^e-eeuws onderwijs binnen Maastricht met de kernwaarden en uitgangspunten van de vrijeschooltraditie.

Enthousiasme > wij inspireren elkaar en creëren graag een omgeving vol enthousiasme en betrokkenheid. Daar kunnen leerlingen en leraren hun volledige potentieel ontwikkelen en persoonlijke uitdagingen aangaan.

Innovatie > het vrijeschoolonderwijs biedt veerkracht en extra mogelijkheden om ons aan te passen aan de snel veranderende samenleving. Leerlingen hebben meer regie over hun leerproces, ook door didactisch coachen en formatief handelen.

Toekomst > De drie-eenheid van denken-voelen-willen en een sterk bewustzijn van jezelf, de ander en de wereld zijn goede ingrediënten voor persoonlijke ontwikkeling. Ook creatief denken helpt leerlingen om succesvol te navigeren richting toekomst.

2. Onderwijskwaliteit

Hoe borgen we het plan van aanpak en daarmee dus ook de onderwijskwaliteit?

We zetten in op het versterken van het vrijeschoolonderwijs en het waarborgen van de basiskwaliteit. We blijven de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen bevorderen door aandacht te besteden aan zowel cognitieve als sociale en emotionele vaardigheden. Onze school monitort daarbij nadrukkelijk dat het onderwijs zo is ingericht dat leerlingen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen. En dat het onderwijs op hun behoeften is afgestemd.

Werken aan kwaliteitszorg is een cyclisch proces waarbij verschillende partijen in de school betrokken zijn. Het stimuleren van actief en zelfstandig leren, waarbij leerlingen hun eigen leerproces kunnen sturen en verantwoordelijkheid nemen voor hun groei is ons uitgangspunt. Van belang is het dan ook dat we differentiatie en maatwerk bieden, zodat elke leerling wordt uitgedaagd en ondersteund wordt op zijn of haar niveau.

Maatregelen die bijdragen aan de ontwikkeling van het onderwijskundig kwaliteit en beleid.

- We bevorderen en versterken een cultuur van gedeeld leiderschap en verantwoordelijkheid waardoor er meer inzicht en kennis ontstaat in de kwaliteitsprocessen en het beleid.
- We streven ernaar om een cultuur te creëren waarin iedereen binnen zijn of haar mogelijkheden verantwoordelijkheid neemt en leiderschap toont.
- Er zijn regelmatig overlegmomenten en werkgroepen waarin docenten, teamleiders en andere betrokkenen gezamenlijk werken aan de ontwikkeling en evaluatie van het onderwijskundig beleid.
- Ruim baan voor innovatie en vernieuwing in het onderwijs. We moedigen docenten aan om nieuwe didactische en pedagogische benaderingen te verkennen en toe te passen.
- We stimuleren een open communicatie en samenwerking tussen alle medewerkers, waarbij ieders input en perspectief wordt gewaardeerd.
- Er is tijd en ruimte voor eigen initiatief en professionele ontwikkeling. Zo voelen medewerkers zich betrokken en medeverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs.
- We realiseren de onderwijstijd, plannen deze zorgvuldig in afstemming met de MR en monitoren periodiek de gerealiseerde onderwijstijd.

3. Kwaliteitsontwikkeling en borging

Hieronder beschrijven we hoe we een duurzame kwaliteitscultuur willen creëren en borgen. We hebben aandacht voor de basiskwaliteit en streven naar een cultuur van gedeeld leiderschap. Een dagelijkse sfeer van samenwerking, waarin iedereen verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit van het onderwijs. Belangrijke thema's zijn transparantie, openheid en de continue dialoog tussen ouders, leerlingen en medewerkers.

Basiskwaliteit op orde

We zorgen ervoor dat de basiskwaliteit van het onderwijs op het Bernard Lievegoed College in orde is volgens de geldende normen en kwaliteitscriteria vanuit de inspectie en de ambitie die we onszelf stellen.

- We monitoren regelmatig de kwaliteit van ons onderwijs door middel van interne evaluaties, lesobservaties, leerling- en ouderenquêtes en andere passende instrumenten.
- We stellen een plan op om eventuele tekortkomingen of verbeterpunten in de basiskwaliteit aan te pakken en te verbeteren.

Cultuur van gedeeld leiderschap

We stimuleren een cultuur waarin gedeeld leiderschap centraal staat en waarin iedereen binnen zijn of haar rol en mogelijkheden verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit van het onderwijs.

- We investeren in professionaliseringstrajecten en ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers om hun leiderschapskwaliteiten te versterken en hen in staat te stellen een actieve rol te spelen in de kwaliteitsontwikkeling.

Samenwerking en dialoog

We bevorderen samenwerking en dialoog met alle belanghebbenden, zoals ouders, leerlingen, medewerkers en externe partners.

- We organiseren regelmatig overlegmomenten, bijvoorbeeld ouderavonden, leerlingpanels, personeelsbijeenkomsten waarin input en feedback worden verzameld en besproken.
- We nemen de stemmen en ervaringen van ouders, leerlingen en medewerkers serieus en gebruiken deze als waardevolle input bij het verbeteren van de kwaliteit van ons onderwijs.
- De (P)MR is daarbij een klankbord, stelt open vragen, denkt mee in mogelijkheden om zo instemming of advies te kunnen geven ten aanzien van beleid.

Het managementteam (mt) stuurt (bij) door de visie leidend te laten zijn, kaders helder te stellen, verwachtingen en afspraken te communiceren en vertrouwen te hebben in de expertise van de medewerkers.

- Dit vraagt een open cultuur waarin ook plaats is voor een informele cultuur. Het vraagt van het mt dat we goed opvolgen en aandacht hebben voor hetgeen er speelt in de organisatie, de moed te hebben om te vertragen, of soms iets te negeren.
- Ruimte en autonomie is geen vrijblijvendheid, waar dit toch lijkt te gebeuren is het gesprek van belang. Vanuit verbinding en saamhorigheid werken we gezamenlijk vanuit de visie. Uitzonderingen of maatwerk is mogelijk indien het een tijdelijk karakter heeft en past binnen de visie en missie.

Kwaliteitsborging en verbetering

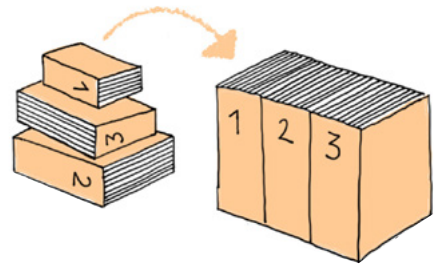
We brengen processen en verantwoordelijkheden in kaart die van belang zijn voor de organisatie en kwaliteit van ons onderwijs.

- We doorlopen de processen met alle betrokkenen en stellen deze processen ieder jaar bij. Dit is opgenomen in het proces.
- Twee keer per jaar en in ontwikkelgesprekken worden verantwoordelijkheden besproken en bijgesteld.

Zie ook visie kwaliteitsontwikkeling.

4. Professionalisering

Als het gaat om personeelsbeleid onderhouden wij met zorg ons pedagogisch en didactisch concept. Hierbij hebben wij extra aandacht voor de bekwaamheidseisen. We leggen de nadruk op scholing en professionalisering van het vrijeschooldocentschap en stimuleren een cultuur van gedeeld leiderschap. Zo kunnen wij vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid de onderwijskwaliteit verstevigen en verbeteren.

De focus ligt de komende vier jaar op:

- Het investeren in de professionele ontwikkeling van docenten, zodat zij bekwaam zijn in het vrijeschooldocentschap.
- Het voldoen aan bevoegdheidseisen en het stimuleren van professionalisering.
- Het bevorderen van gedeeld leiderschap en verantwoordelijkheid binnen de school.
- Meer aandacht voor het begeleiden van nieuw aangestelde medewerkers.

Waar we veel tijd en energie in gaan stoppen:

- Scholing ten behoeve van de bekwame vrijeschooldocent. We willen ons personeel graag passende scholingsmogelijkheden aanbieden die gericht zijn op de specifieke bekwaamheden die nodig zijn voor het vrijeschooldocentschap. Tegelijkertijd blijven we ook voldoen aan de algemene bevoegdheidseisen.
- Een divers aanbod aan professionaliseringsactiviteiten, zoals interne en externe opleidingen, workshops en intervisie. Zo versterken we pedagogische, didactische en vakinhoudelijke kennis en vaardigheden van onze docenten en onderhouden we verworven bekwaamheden.
- Continue stimulans van onze docenten om zich te blijven ontwikkelen, inclusief ondersteuning bij het opstellen van persoonlijke ontwikkelingsplannen.
- Een cultuur waarin het delen van kennis en ervaring steeds vanzelfsprekender is. Dit kan bijvoorbeeld door intercollegiale visitaties en intervisie, of denk aan didactisch coachen en formatief handelen.

Wat we bereikt willen hebben in 2027:

- Minimaal 95% van onze docenten heeft binnen twee jaar de benodigde basisscholing gevolgd, die hoort bij een vrijeschooldocent.
- Alle docenten voldoen aan de bevoegdheidseisen en hebben een plan opgesteld voor het onderhouden van hun bekwaamheden.
- Er zijn werkgroepen en overlegmomenten opgezet waarin docenten en andere betrokkenen gezamenlijk werken aan de ontwikkeling en evaluatie van het onderwijskundig beleid.
- Een cultuur van gedeeld leiderschap en verantwoordelijkheid is versterkt, waarbij alle medewerkers zich betrokken voelen en bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs.
- Nieuwe medewerkers voelen zich snel thuis in de organisatie en zijn op de hoogte van de belangrijkste zaken en cultuur.

5. Specifieke thema's: executieve functies, taalbeleid, rekenbeleid en burgerschap

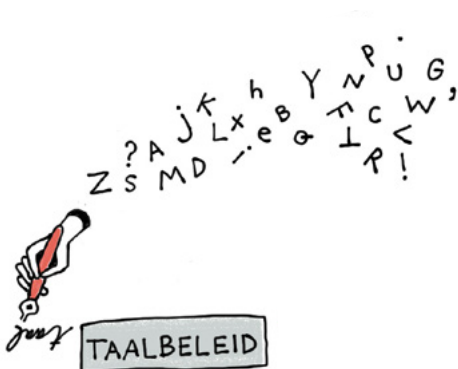
5.1 EXECUTIEVE FUNCTIES

In de afgelopen jaren is uit gesprekken met leerlingen, docenten en ouder(s)/ verzorger(s) gebleken dat:

- Leerlingen minder gemotiveerd zijn;
- Cognitief vaardige leerlingen met een havo/vwo- of vwo-opleiding vanuit de basisschool soms te weinig uitdaging ervaren in de middenbouw en de overstap naar de bovenbouw als uitdagend en moeilijk ervaren;
- Leerlingen niet goed weten hoe ze zaken moeten aanpakken.
- Het team heeft een leervraag met betrekking tot individuele leerlingen en onderwerpen zoals hoogbegaafdheid, maatwerk, motivatie en zorg.

Door het gebruik van de leerlijn executieve functies tijdens mentorklassen zien we dat er zowel wordt gewerkt aan de uitvoerende functies op sociaal-emotioneel gebied als op organisatorisch gebied. Deze leerlijn biedt ook ruimte voor leerlingen om tijdens de lessen aan te geven waar ze moeite mee hebben, zodat we dit kunnen toepassen in de vaklessen. De orthopedagoog ondersteunt de mentoren hierbij. In de middenbouw streven we naar verbetering van de klassendynamiek, motivatie en schoolprestaties. Deze inzet willen we de komende schooljaren verder verfijnen en bijstellen.

Voor ons vallen executieve functies onder basisvaardigheden, omdat het leren van taal- en rekenvaardigheden niet los kan worden gezien van functies.

5.2 TAALBELEID

In het schooljaar 2022-2023 is er een nieuwe taalcoördinator aangesteld om het taalbeleid van het Bernard Lievegoed College, dat in 2019-2020 is opgesteld, te evalueren en een plan van aanpak op te stellen. Schooljaar 2022-2023 hebben we als een startpunt gezien om zaken te herzien en uit te zetten.

In schooljaar 2023-2024 presenteren we een nieuw beleidsplan. De taalcoördinator zal hiervoor een training volgen om een concreet taalbeleidsplan te schrijven. Gedurende het schooljaar 2023-2024 worden er modules gevolgd om te werken aan de volgende punten:

- Toepassen van de actuele beleidskaders en wet- en regelgeving met betrekking tot taalbeleid, en het verder ontwikkelen en schrijven van een taalbeleidsplan.
- Inzetten van effectieve en taalrijke didactiek, met speciale aandacht voor de vier taaldomeinen en bijbehorende leerlijnen zoals vastgesteld in het referentiekader taal.
- Inspireren van collega's om effectieve en taalrijke didactiek toe te passen, met aandacht voor de integratie van alle vier de taalvaardigheden.
- Observeren van collega's in de klas met betrekking tot taalrijke didactiek, oftewel taalbewust lesgeven.
- Hanteren van de basisprincipes van training, coaching en feedback geven aan collega's om hen te helpen de focus op taal in hun lessen te verbeteren.
- Communiceren met verschillende partijen binnen de school om veranderingen in het taalbeleid tot stand te brengen.

De uitdaging die we hierbij zien, is het meenemen van alle docenten. Iedereen ziet het belang, maar de vraag om expliciet in de lessen bij te dragen aan taalontwikkeling - naast de reguliere lesstof - is een uitdaging.

We willen de taalontwikkeling op schoolniveau, klasniveau, profielniveau en individueel niveau monitoren. Op deze manier proberen we een beeld te krijgen en te behouden van de ontwikkeling van de leerling en waar nodig hulp te bieden. Naar aanleiding van het inspectiebezoek is geadviseerd om de resultaten op schoolniveau beter te bespreken met het managementteam, zodat er betere beslissingen kunnen worden genomen over het taalbeleid. In dit beleid staat onder andere beschreven hoe we omgaan met een andere voertaal dan Nederlands, met kerndoelen en referentieniveaus en hoe we taalachterstanden aanpakken.

5.3 REKENBELEID

In de afgelopen jaren hebben we verschillende documenten gehad waarin we het rekenbeleid, met name de invulling van het rekenonderwijs, op hoofdlijnen hebben beschreven. Er zijn de laatste jaren veel veranderingen geweest met betrekking tot het rekenonderwijs en de toetsing van rekenen in Nederland. Dit heeft ook geleid tot de nodige aanpassingen op onze school. We vinden het belangrijk om aandacht te besteden aan de basisvaardigheden, waaronder rekenen, om de volgende redenen:

- Het vergroten van het zelfvertrouwen op het gebied van rekenvaardigheden.
- Het verbeteren van de doorstroom naar de bovenbouw.
- Het verbeteren van de doorstroom naar vervolgstudies.
- Het wegwerken van eventuele achterstanden als gevolg van de coronapandemie.

Dit heeft geleid tot het vernieuwde rekenbeleid van het Bernard Lievegoed College voor het schooljaar 2023-2024.

Binnen het Bernard Lievegoed College bieden we leerlingen verschillende manieren om hun rekenvaardigheden te oefenen. Leerlingen oefenen zelfstandig met een

digitaal adaptief programma (door thuis online in te loggen en opgaven te maken) in verschillende leerjaren. Leerlingen hebben ook de mogelijkheid om vragen te stellen tijdens inloopuren en vragen te stellen aan hun wiskundedocenten. Leerlingen in het (voor)examenjaar zonder wiskunde in hun vakkenpakket krijgen wekelijks fysiek rekenonderwijs. De rekenvaardigheden van leerlingen worden zowel op school- en klasniveau als op individueel niveau gemonitord.

5.4 BURGERSCHAP

Het Bernard Lievegoed College heeft bewust gekozen voor een integrale benadering van burgerschap. Er is geen apart vak burgerschap. De lessen, projecten, stages en andere activiteiten op het gebied van burgerschap sluiten sterk aan bij de verschillende leeftijdsfasen binnen het vrijeschoolonderwijs. In de pedagogiek en didactiek van de vrijeschool komen hoofd (denken), hart (voelen) en handen (willen) als drie-eenheid in elke les aan bod.

Deze drie-eenheid sluit naadloos aan bij de kernwaarden van de wettelijke opdracht voor burgerschap. Daarom hebben we er bewust voor gekozen om de term 'burgerschap' niet te gebruiken of deze alleen te koppelen aan concrete activiteiten. Burgerschap moet je namelijk ervaren en mag niet beperkt blijven tot een les waarin alleen kennis over burgerschap wordt gedeeld. Dit betekent niet dat burgerschap niet zichtbaar is op onze school. Doorlopende leerlijnen tussen leerjaren (vooral bij stages) en frequente integratie binnen leergebieden waarborgen een samenhangend aanbod dat we rijk invullen. Bovendien zorgen we ervoor dat leerlingen via presentaties van andere leerlingen kennis kunnen nemen van activiteiten die plaatsvinden in andere leerjaren. Dankzij onze schoolcultuur ervaren leerlingen bij ons een authentieke leeromgeving waarin basiswaarden centraal staan. We hebben via een nulmeting geïnventariseerd welke burgerschapsthema's nu voldoende aan bod komen en waar verbetering mogelijk is.

Onze focus ligt op:

- Maatschappelijk handelen: verbinding met de leefwereld.
- Omgaan met gender: seksuele gerichtheid.
- Omgaan met verschillen: empathisch vermogen.
- Democratische rechtsstaat: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Deze kennis wordt verworven door praktijkoefening. Eerst in de eigen klas, daarna in de schoolgemeenschap en vervolgens via (maatschappelijke) stages en projecten buiten de school.

Daarnaast streeft de school naar een open houding naar de omgeving toe. Het openstellen van de school voor culturele (buurt)activiteiten moet verder worden ontwikkeld. De open en informele relatie tussen docenten en leerlingen is zowel voor docenten als leerlingen belangrijk en draagt bij aan burgerschap binnen onze school.

6. Veiligheid

De school heeft een veiligheidsbeleid dat staat beschreven in het veiligheidsplan 'De Veilige School'. Hierin staan ook korte en lange termijn doelstellingen omschreven. Wij richten ons op het ontwikkelen van de gehele mens en besteden vanuit die visie aandacht aan een gezond en veilig schoolklimaat. Sociale vorming is een inherent onderdeel én een onderwijsdoelstelling. De gemeenschap vormt de bedding waarin het individu zich kan ontwikkelen. Zij draagt in hoge mate bij aan een veilig leefklimaat waarin leerlingen zichzelf kunnen zijn.

Stevig sociaal besef

Wij hechten waarde aan een positief sociaal proces en een wakker besef van normen en waarden in en buiten de les. Alle medewerkers leveren hieraan een actieve bijdrage en stimuleren leerlingen om hun verantwoordelijkheid te nemen. Als school geven we op verschillende manieren invulling aan dit thema. Zo blijven klas en mentor de eerste twee jaar bij elkaar. Dit draagt sterk bij aan de gemeenschapsvorming. En ondanks differentiatie of profielkeuze blijven klasgenoten elkaar veel zien, o.a. tijdens het periodeonderwijs en kunstonderwijs. Een ander voorbeeld is dat leerlingen worden gestimuleerd om de lesstof op hun eigen manier te verwerken via geschreven, gesproken en creatieve werkvormen.

Respect en ruimte voor elkaar

Hoewel een leerlingenstatuut en veiligheidsprotocol dus niet ontbreken, gaat het veiligheidsbeleid verder dan dat. Het gemeenschapsleven is een onderdeel van onze visie. Buiten de lessen besteedt de school veel aandacht aan gemeenschapsvorming en respect voor elkaar. Dat is vooral zichtbaar tijdens de jaarfeesten die met de hele schoolgemeenschap gezamenlijk worden gevierd en tijdens projecten en uitvoeringen. Maatschappelijke stages zijn een vast onderdeel van het leerplan. De mentor/docent maakt ruimte om deze ervaringen samen te delen. En ook persoonlijke of maatschappelijke issues worden besproken.

Visie op veiligheid actief uitdragen

Ons veiligheidsbeleid werkt door in ons pedagogisch klimaat. Met extra aandacht voor omgangsvormen en didactiek is er meer aandacht voor een gezond werkklimaat in de klas. Specifieke vrijeschoolvakken, zoals toneel, dans en koor, geven een impuls aan onderlinge samenwerking en zelfreflectie. Leerlingen leren zo ook op creatieve wijze een houding aannemen ten opzichte van hun omgeving. Wij kunnen dit alles alleen maar realiseren wanneer we allemaal deze visie op veiligheid actief uitdragen. Dit betekent ook open staan voor preventiemogelijkheden en het belang inzien van veiligheidsprocedures.

SLOTWOORD

We benadrukken dat dit schoolplan een richtinggevend document is voor ons onderwijs. De koers is helder; invulling en uitwerking zijn nu volgende stappen. Daarbij hebben we lef en moed om bij te sturen als dat nodig is.

Het schoolplan is ook een uitnodiging om vooral mee te doen. Samen richting geven en onderwijs maken. Hier verheugen we ons op ... en dank voor ieders inzet!

Vriendelijke groeten,

Team Bernard Lievegoed College

